

Nr 162.

Godkänd av första kammaren den 30 april 1920.
Godkänd av andra kammaren den 4 maj 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående vidtagande av åtgärder för beredande av bättre bostäder åt befolkningen i övre Norrland.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 17.)
(Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 8.)

Till Konungen.

Inom riksdagen har väckts motion i syfte att åstadkomma utredning om de åtgärder, som kunde och borde vidtagas för beredande av bättre bostäder åt befolkningen i övre Norrlands fjällbygder.

I den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver har yttrande över motionen inhämtats från kungl. domänstyrelsen.

Med ifrågavarande motion åsyftar motionären vidtagande av åtgärder från statsmakternas sida för att underlätta befolkningens ovanför barrskogsgården i Västerbottens och Norrbottens lappmarker strävanden att skaffa sig bättre bostäder. Att denna befolknings nuvarande bostäder i många fall äro synnerligen bristfälliga, torde vara obestriddigt. Det synes riksdagen ligga i öppen dag, att nämnda missförhållande för befolkningen måste medföra vissa risker ur hälsosynpunkt. Att antalet dödsfall i lungtuberkulos i de nordligaste länen är så anmärkningsvärt stort i jämförelse med i övriga delar av landet, torde i viss mån kunna tillskrivas trångboddhet och hygieniskt mindervärdiga bostäder. Då det inom här avsedda delar av vårt land för den enskilde oftast är förenat med avsevärda, om ej oöverkomliga svårigheter, att

uppföra tillfredsställande boningshus, anser riksdagen det vara värt att tagas under övertvägande lämpligheten av att staten på ett eller annat sätt träder hjälpande emellan.

Såsom domänstyrelsen i sitt ovannämnda yttrande framhållit, har den bosättning, som ägt rum inom lappmarken ovan odlingsgränsen och i fjälltrakterna ovan barrskogsgränsen, icke i allmänhet skett med statsmakternas medgivande, utan i mycket stor utsträckning i strid mot gällande författningar. Beträffande Tärna socken, som motionären i första hand torde hava avsett, har domänstyrelsen sålunda anført, att, ehuru avvitringen inom nämnda socken numera blivit avslutad, och, i samband med ordnande av de svenska lapparnas rätt till renbete, de nybyggare, vilkas bibehållande å av dem i besittning tagen mark icke ansetts vara till hinder för renskötseln, fått åt sig genom arrendekontrakt upplåtna vissa smärre områden, en del nybyggare dock ännu finnas kvarboende inom björkskogsregionen, vilka blivit dömda att avflytta, men gentemot vilka besluten ännu ej satts i verkställighet. Utan att vilja ingå på frågan om lämpligheten av den politik, som från statsmakternas sida hittills följts beträffande nybyggarna i övre Norrlands fjällbygder, synes det riksdagen uppenbart, att understöd från statens sida för ifrågavarande ändamål icke bör kunna ifrågasättas annat än beträffande nybyggare, som med vederbörligt tillstånd innehava sina lägenheter.

Den förnämsta orsaken till att tjänliga bostadshus icke blivit uppförda torde vara bristande tillgång på lämpligt byggnadsvirke. Riksdagen har därför vid övertvägande av frågan om åtgärder, som skulle kunna vidtagas i motionens syfte, i likhet med motionären ansett, att tillhandahållande till billigt pris av dylikt virke i första hand borde ifrågakomma. Med hänsyn till belägenheten i vissa fall av kronans skogar i de trakter, varom här är fråga, torde dylikt tillhandahållande av virke kunna ställa sig fördelaktigt jämväl för statsverket. De av motionären i övrigt ifrågasatta åtgärder, nämligen anskaffande av bogserbåtar och virkespråmar på de stora sjöarna samt beviljande av statsbidrag till virkestransport efter häst, torde böra tagas under omprövning vid en eventuell utredning i ärendet.

Riksdagen, som sålunda anser, att en utredning av frågan om understöd från statsmakternas sida av den lojala byggnadsverksamheten inom ifrågavarande orter bör komma till stånd, vill på samma gång framhålla, att en dylik utredning till att börja med synes böra hava till ändamål att allsidigt och noggrant klarlägga nämnda byggnadsverksamhets behov och utvecklingsmöjligheter.

På grund härav får riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t låta verkställa utredning om de åtgärder, som kunna och böra vidtagas för beredande av bättre bostäder åt befolkningen i övre Norrlands fjällbygder, samt därefter vidtaga de åtgärder, som av utredningen kunna föränledas.

Stockholm den 4 maj 1920.

Med undersätlig vördnad.
